

Zadeva C-535/19**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

12. julij 2019

Predložitveno sodišče:

Augstākā tiesa (Senāts) (vrhovno sodišče, Latvija)

Datum predložitvene odločbe:

9. julij 2019

Pritožnik:

A

Druga stranka v postopku s pritožbo:

Veselības ministrija (ministrstvo za zdravje)

Predmet postopka v glavni stvari

Pritožbeni postopek v zvezi z odločitvijo nacionalnih organov, da tujega državljanca ne vpišejo v register prejemnikov zdravstvenih storitev v breme državnega proračuna in mu ne izdajo evropske kartice zdravstvenega zavarovanja.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Na podlagi člena 267 PDEU predložitveno sodišče prosi za razlago Uredbe št. 883/2004 in Direktive št. 2004/38 ter členov 18, 20 in 21 PDEU, zato da se pojasnijo možnost uporabe Uredbe št. 883/2004 za javne zdravstvene storitve in pogoji, v skladu s katerimi lahko država zavrne dostop do zdravstva tujcu, ki je brezposeln državljan Unije. Prav tako sprašuje, ali je položaj, ki omogoča, da se navedeni osebi ne prizna pravice do zdravstvenih storitev v breme države v vseh zadevnih državah članicah.

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba šteti, da je javno zdravstvo vključeno v „dajatve za bolezen“ v smislu člena 3(1)(a) Uredbe št. 883/2004?
2. Ali v primeru pritrdilnega odgovora na prvo vprašanje države članice na podlagi člena 4 Uredbe št. 883/2004 in člena 24 Direktive 2004/38, da bi preprečile nesorazmerne zahteve po socialnih dajatvah, ki so predvidene za zagotavljanje zdravstva, lahko takih dajatev, ki se dodelijo njihovim državljanom in družinskim članom državljana Unije, ki ima status delavca, in ki so v enakem položaju, ne priznajo državljanom Unije, ki v tem trenutku nimajo statusa delavca?
3. Ali države članice v primeru nikalnega odgovora na prvo vprašanje na podlagi členov 18 in 21 Pogodbe o delovanju Evropske unije ter člena 24 Direktive 2004/38, da bi preprečile nesorazmerne zahteve po socialnih dajatvah, ki so predvidene za zagotavljanje zdravstva, lahko takih dajatev, ki se dodelijo njihovim državljanom in družinskim članom državljana Unije, ki ima status delavca, in ki so v enakem položaju, ne priznajo državljanom Unije, ki v tem trenutku nimajo statusa delavca?
4. Ali je v skladu s členom 11(3)(e) uredbe (ES) št. 883/2004 položaj, v katerem se državljanu Evropske unije, ki uresničuje pravico do prostega gibanja, ne prizna pravice do javnih zdravstvenih storitev v breme države v vseh državah članicah, ki so udeležene v obravnavani zadevi?
5. Ali je v skladu s členi 18, 20(1) in 21 Pogodbe o delovanju Evropske unije položaj, v katerem se državljanu Evropske unije, ki uresničuje pravico do prostega gibanja, ne prizna pravice do javnih zdravstvenih storitev v breme države v vseh državah članicah, ki so udeležene v obravnavani zadevi?
6. Ali je treba zakonitost prebivanja v smislu člena 7(1)(b) Direktive 2004/38 razumeti tako, da daje osebi pravico, da dostopa do sistema socialne varnosti, in tudi tako, da lahko pomeni razlog za izključitev te osebe iz socialne varnosti? Ali je v obravnavanem primeru predvsem treba šteti, da lahko dejstvo, da ima prosilec celovito zdravstveno zavarovanje, ki je eden od pogojev za zakonitost prebivanja v skladu z Direktivo 2004/38, utemelji negativno odločbo, da se ga ne bo vključilo v sistem zdravstvenega varstva v breme države?

Pravni okvir Unije

Pogodba o delovanju Evropske unije. Členi 18, 20(1), 20(2), prvi pododstavek, točka (a), člen 21 in člen 168(7).

Direktiva 2004/38/ES o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic. Uvodne izjave 1, 2, 3, 4 in 10. Členi 7(1)(b), 14(1) in (2) in 24.

Uredba (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti. Uvodna izjava 45. Členi 3(1)(a) in (5), 4 in 11(3)(e).

Sodna praksa Sodišča

Sodbe Sodišča:

z dne 27. marca 1985, Hoeckx (C-249/83, EU:C:1985:139, točka 12).

z dne 27. marca 1985, Scivir in Cole (C-122/84, EU:C:1985:145, točka 19).

z dne 12. junija 1986, Ten Holder (C-302/84, EU:C:1986:242, točka 21).

z dne 16. julija 1992, Hughes (C-78/91, EU:C:1992:331, točka 17);

z dne 11. julija 1996, Otte/Nemčija (C-25/95, EU:C:1996:295, točka 22);

z dne 5. junija 1997, Land Nordrhein-Westfalen/Uecker in Jacquet/Land Nordrhein-Westfalen (C-64/96, EU:C:1997:285, točka 23);

z dne 5. marca 1998, Molenaar (C-160/96, EU:C:1998:84, točke 19, 20 in 21);

z dne 20. septembra 2001, Grzelczyk (C-184/99, EU:C:2001:458, točka 31);

z dne 11. julija 2002, D'Hoop (C-224/98, EU:C:2002:432, točka 28);

z dne 17. septembra 2002, Baumbast in R (C-413/99, EU:C:2002:493, točka 84 in naslednje, točka 91);

z dne 7. novembra 2002, Maaheimo (C-333/00, EU:C:2002:641, točka 23);

z dne 2. oktobra 2003, Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539, točka 26);

z dne 7. septembra 2004, Trojani (C-456/02, EU:C:2004:488, točka 31 in naslednje);

z dne 19. oktobra 2004, Zhu in Chen (C-200/02, EU:C:2004:639, točka 32);

z dne 15. marca 2005, Bidar (C-209/03, EU:C:2005:169, točka 33);

z dne 12. julija 2005, Schempp (C-403/03, EU:C:2005:446, točke 17, 18 in 20);

z dne 18. julija 2006, De Cuyper (C-406/04, EU:C:2006:491, točka 23);

z dne 1. aprila 2008, Gouvernement de la Communauté française in Gouvernement wallon (C-212/06, EU:C:2008:178, točka 39);

z dne 22. maja 2008, Nerkowska (C-499/06, EU:C:2008:300, točki 26 in 29);

z dne 25. julija 2008, Metock in drugi (C-127/08, EU:C:2008:449, točka 82);

z dne 4. marca 2010, Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117, točka 43);

z dne 5. maja 2011, McCarthy (C-434/09, EU:C:2011:277, točka 39);

z dne 30. junija 2011, da Silva Martins (C-388/09, EU:C:2011:439, točka 38 in navedena sodna praksa, ter točka 41);

z dne 24. aprila 2012, Kamberaj (C-571/10, EU:C:2012:233, točka 86);

z dne 21. februar 2013, N. (C-46/12, EU:C:2013:97, točki 27 in 28);

z dne 19. septembra 2013, Brey (C-140/12, EU:C:2013:565, točke 46, 70 in 71);

z dne 11. novembra 2014, Dano (C-333/13, EU:C:2014:2358, točki 59 in 60);

z dne 26. februarja 2015, Martens (C-359/13, EU:C:2015:118, točka 25);

z dne 15. septembra 2015, Alimanovic (C-67/14, EU:C:2015:597, točka 62);
sklepni predlogi generalnega pravobranilca v navedeni zadevi, točka 85;

z dne 16. septembra 2015, Komisija/Slovaška (C-433/13, EU:C:2015:602, točke 70, 71 in 73);

z dne 25. februarja 2016, García Nieto in drugi (C-299/14, EU:C:2016:114, točki 38 in 50);

z dne 14. junija 2016, Komisija/Združeno kraljestvo (C-308/14, EU:C:2016:436, točka 76).

z dne 30. maja 2018, Czerwiński (C-517/16, EU:C:2018:350, točka 33);

z dne 25. julija 2018, A (C-679/16, EU:C:2018:601, točke 33, 56, 57 in 60);

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca [N. Watheleta], predstavljeni 26. julija 2017 v zadevi Gusa (C-442/16, EU:C:2017:607, točka 52).

Osnovne določbe nacionalnega prava

Ārstniecības likums (zakon o zdravljenju) (veljaven do 31. decembra 2017), člen 17.

Veselības aprūpes finansēšanas likums (zakon o financiranju zdravstva) (veljaven od 1. januarja 2018), členi 7, 9 in 11.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Pritožnik je italijanski državljan, ki je sklenil zakonsko zvezo z latvijsko državljanke. Konec leta 2015 ali januarja 2016 je pritožnik zapustil Italijo in se preselil v Latvijo, da bi živel skupaj z družino. Pritožnik namerava ostati v Latviji dolgoročno zaradi nege in varstva svojih otrok. Pritožnik je prijavil svoje prebivališče v Latviji. Pritožnik je dokazal, da je visoko kvalificiran inženir in da je, ko je vložil svojo tožbo, iskal zaposlitev. Po njegovem mnenju je treba iskanje zaposlitve razlagati kot željo po vključitvi v latvijsko družbo in po tem, da postane polnopravni član te družbe tako kot latvijski državljani. V tem trenutku je pritožnik v delovnem razmerju. Prebivanje pritožnika v Latviji temelji na potrdilu o prijavi državljana Evropske unije, ki se v skladu z latvijskim pravom šteje za dovoljenje za začasno prebivanje.
- 2 Konec 2015 je pritožnik pristojne italijanske organe obvestil o svoji selitvi v Latvijo. Zato so ga vpisali v register „A.I.R.E.“ (*Anagrafe degli Italiani Residenti all'Estero*), register italijanskih državljanov, ki živijo v tujini; vanj se vpišejo osebe, ki se zaradi prebivanja zunaj Italije preselijo za obdobje, daljše od 12 mesecev. Ker imajo osebe, vpisane v ta register prebivališče v tujini, se jim ne prizna dostopa do javnega zdravstva v Italiji.
- 3 Pritožnik je 22. januarja 2016 pri Nacionālajais veselības dienests (latvijska nacionalna zdravstvena služba) prosil za vpis v register prejemnikov zdravstvenih storitev in izdajo evropske kartice zdravstvenega zavarovanja. Z odločbo z dne 17. februarja 2016 je nacionalna zdravstvena služba zavrnila vpis pritožnika v register in mu ni hotela izdati kartice. Z odločbo z dne 8. julija 2016 je Veselības ministrija (ministrstvo za zdravje) potrdilo odločbo nacionalne zdravstvene službe ter navedlo, da iz člena 17, prvi odstavek, zakona o zdravljenju izhaja, da so državljani Unije, ki niso zaposleni ali samozaposleni, izključeni iz kategorij oseb, ki so upravičene do zdravstvenih storitev v breme države. Glede na to, da pritožnik ni zaposlen niti samozaposlen v Latviji in da je italijanski državljan, ki prebiva v Latviji na podlagi potrdila o prijavi državljana Evropske unije, ni vključen v kategorije oseb, omenjenih v členu 17 zakona o zdravljenju, za katere se navedene storitve opravljajo v breme državnega proračuna. Na podlagi člena 17, peti odstavek, zakona o zdravljenju mora pritožnik za opravljene zdravstvene storitve plačati.
- 4 Pritožnik je pri Administratīvā rajona tiesa (upravno sodišče prve stopnje, Latvija) vložil tožbo v upravnem sporu zoper odločbo ministrstva za zdravje, to sodišče pa jo je zavrnilo.
- 5 Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) je po preučitvi zadeve na drugi stopnji s sodbo z dne 5. januarja 2018 pritožbo zavrnilo iz razlogov, pojasnenih v nadaljevanju.

- 6 Pritožnik je državljan Unije, ki ne opravlja gospodarskih dejavnosti in katerega prebivališče je v Latviji. Tako se v skladu s členom 11(3)(e) Uredbe št. 883/2004 v obravnavani zadevi uporabi latvijska zakonodaja, vključno s členom 17 zakona o zdravljenju. Pritožnik ni vključen v kategorije oseb, omenjenih v členu 17 zakona o zdravljenju, za katere se navedene storitve opravljajo v breme državnega proračuna, kar pomeni, da mora pritožnik v skladu s členom 17, peti odstavek, navedenega zakona za navedene storitve plačati.
- 7 Na podlagi členov 7(1)(b), 14(1) in (2) ter 24 Direktive 2004/38 in na podlagi sodne prakse Sodišča Evropske unije v obdobju od treh mesecev do pet let država članica ni zavezana državljanu druge države članice priznati pravice do prejemanja socialne pomoči. Ta ureditev uresničuje legitimen cilj varstva finančnih interesov države članice gostiteljice. Pritožnik želi prejemati vse zdravstvene storitve v Latviji, vendar ne izpolnjuje nobenega od pogojev, določenih v Uredbi št. 883/2004 (niti pogojev iz člena 17, niti pogojev iz člena 12, niti tistih iz členov od 23 do 26), da bi se mu priznala ta pravica.
- 8 Iz člena 168(7) PDEU in sodne prakse Sodišča izhaja, da ima Latvija pravico sprejeti posebne določbe za svoj sistem socialne varnosti in da navedenega sistema ni mogoče šteti za razlog diskriminacije samo zato, ker ima škodljive učinke za pritožnika. Tako Sodišče Evropske unije kot tudi Satversmes tiesa (ustavno sodišče) sta v sodni praksi sistematično presojala, da ima Latvija diskrecijsko pravico, da v primerih, v katerih so javna sredstva omejena, določi kategorije oseb, za katere se opravljajo zdravstvene storitve v breme državnega proračuna.
- 9 Čeprav pritožnik v Latviji prebiva zakonito v skladu s pogoji iz člena 7(1)(b) Direktive 2004/38 in se lahko utemeljeno sklicuje na načelo prepovedi diskriminacije, določeno v členu 24(1) navedene direktive, je različno obravnavanje utemeljeno, saj temelji na objektivnih premislekih ter ima legitimni cilj varstva javnih financ in pravice drugih oseb do zdravstvenih storitev v breme državnega proračuna. Po drugi strani je v tej zadevi to obravnavanje tudi sorazmerno, saj država pritožniku zagotavlja storitve nujne medicinske pomoči, znesek zdravstvenega zavarovanja ni nesorazmerno visok, tak položaj pa traja samo, dokler oseba ne pridobi pravice do stalnega prebivanja (po izteku petih let).
- 10 V skladu z latvijsko zakonodajo lahko evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja pridobijo samo osebe, ki imajo pravico do zdravstvenih storitev v breme državnega proračuna. Zato pritožnik ne more pridobiti zdravstvene kartice.
- 11 Status državljana Unije, ki ga ima pritožnik, ni primerljiv s statusom latvijskega državljana, zaradi česar pritožnik nima enakih pravic kot latvijski državljani. Prosto gibanje oseb ni absolutno; država članica gostiteljica ima pravico uporabiti drugačne določbe za svoje državljane na podlagi objektivnih preudarkov zakonodaje navedene države in varovati svoje interese kot države gostiteljice, tako da državljani druge države članice ne postanejo nesorazmerno breme njenega sistema socialne pomoči.

- 12 Ni mogoče primerjati družinskega člana državljana Unije, ki dela v Latviji (ki ima pravico do zdravstvenih storitev v breme države v skladu s členom 17, prvi odstavek, točka 3, zakona o zdravljenju) z družinskim članom latvijskega državljana, ki dela v Latviji (ki nima pravice do zdravstvenih storitev v breme države). Dejstvo, da latvijski državljan dela v Latviji, ne pomeni, da obstajajo čezmejni elementi, in v takem primeru latvijski državljan ne uresničuje svoje pravice do prostega gibanja. Po drugi strani, če državljan Unije uresničuje svojo svobodo gibanja, zanje veljajo določeni pogoji, ki so prav tako odvisni od tega, ali je državljan Unije zaposlen v državi prebivanja ali ne.
- 13 Pritožnik je zoper sodbo Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) vložil kasacijsko pritožbo pri Senāts (vrhovno sodišče).

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 14 Po mnenju **pritožnika** je Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) napačno uporabilo pojem „socialne pomoči“ v zvezi z njim. Pritožnik je želel imeti pravico do socialne varnosti, ne do socialne pomoči.
- 15 Trdi, da je Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) nepravilno razumelo obstoječo povezavo med Direktivo 2004/38 in Uredbo št. 883/2004, ker je napačno razlagalo, da se člen 7(1)(b) Direktive 2004/38 uporabi za pravico do socialne varnosti, za katero prosi pritožnik.
- 16 Po mnenju pritožnika je Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) napačno presodilo, da se različno obravnavanje, ki izhaja iz Direktive 2004/38 v zvezi s pravico državljana Unije, ki ne opravlja gospodarskih dejavnosti, da prejme socialno pomoč v drugi državi članici Unije, razširi na pravico do socialne varnosti. V skladu z Uredbo št. 883/2004 velja za pritožnika v zvezi s pravico do socialne varnosti latvijska zakonodaja. V skladu s členom 4 Uredbe št. 883/2004 imajo državljan Unije, ki ne opravljajo gospodarskih dejavnosti, pravico do socialne varnosti, in sicer do zdravstvenih storitev, pod enakimi pogoji kot državljan navedene države članice.
- 17 Legitimni cilj omejitve pravice državljanov Unije, ki ne opravljajo gospodarskih dejavnosti, do socialne pomoči v drugih državah članicah Unije se nanaša na primere, v katerih se obravnava vprašanje, ali državljan Unije prvotno izpolnjuje pogoje iz člena 7(1)(b) Direktive 2004/38. Če so ti izpolnjeni, se omejitve socialne varnosti in socialne pomoči ne preučujejo več.
- 18 Različno obravnavanje pritožnika v smislu člena 4 Uredbe št. 883/2004 ni sorazmerno, saj pritožnik ne more prejeti zdravstvenih storitev v breme države niti v Italiji niti v državi, v kateri ima trenutno običajno prebivališče in središče svojih interesov. Pritožnik ne zahteva, da bi imel pravice iz sistema socialne pomoči druge države članice Evropske unije, temveč da se združi s svojo družino.

- 19 Tudi če bi se domnevalo, da bi bilo za pritožnika mogoče uporabiti pojem „socialne pomoči“, se te pravice ne sme avtomatično odreči državljanu Unije, ki ne opravlja gospodarske dejavnosti, ne da bi se preučile upoštevne dejanske okoliščine glede na njegovo vključenost v družbo ali z analizo sorazmernosti pomoči, dodeljene zadevni osebi, v zvezi s celotnim sistemom socialne pomoči države.
- 20 Jamstvo enakega obravnavanja državljanov Evropske unije, ki ne opravljajo gospodarske dejavnosti, je odvisna samo od tega, ali izpolnjujejo pogoje iz člena 7(1)(b) Direktive 2004/38, ko prebivajo v določeni državi. To izhaja tako iz člena 18 PDEU kot tudi iz člena 24 Direktive 2004/38 in člena 4 Uredbe št. 883/2004.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 21 V obravnavanem primeru je treba razjasniti, ali je bila pritožniku utemeljeno odvzeta pravica do storitev zdravljenja (zdravstva) v breme države v skladu s členom 17 zakona o zdravljenju (zdaj člena 9 in 11 zakona o financiranju zdravstvenih storitev), s katerim je bil člen 7(1)(b) Direktive 2004/38 prenesen v latvijski pravni red.
- 22 Čeprav je pritožnik glede na svoje navedbe trenutno v delovnem razmerju, lahko zaprosi, naj se ugotovi, ali je imel pravico doseči ugodno razrešitev, med drugim zato, da se prepreči, da bi nastal podoben položaj v prihodnosti. Priznati je treba, da je navedeni interes legitimen razlog za nadaljevanje postopka.
- 23 Po mnenju Senāts (vrhovno sodišče) je ta zadeva pomembna v povezavi z vrsto temeljnih vrednot Evropske unije. Prvič, državljanstvo Unije (člen 20(1) PDEU). Drugič, svoboda gibanja in prebivanja, ki je temeljno načelo, ki izhaja iz državljanstva Unije (člena 20(2)(a) in 21 PDEU). Tretjič, prepoved diskriminacije glede na državljanstvo (člen 18 PDEU).
- 24 Kar zadeva Direktivo 2004/38 in Uredbo št. 883/2004, so cilji teh predpisov tesno povezani s pravico prostega gibanja državljanov Unije.
- 25 Iz prvih štirih uvodnih izjav Direktive 2004/38 in iz člena 1(a) navedene direktive izhaja, da je glavni cilj te direktive olajšati in okrepiti izvrševanje temeljne pravice državljanov Unije do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic (sodba Brey, točka 71; glej tudi sodbo Metock in drugi, točka 82). To je izraženo tudi v naslovu Direktive.
- 26 Uredba št. 883/2004 je bila sprejeta zaradi koordinacije sistemov socialne varnosti držav članic, z namenom učinkovitega uresničevanja pravice do prostega gibanja oseb (uvodna izjava 45 Uredbe št. 883/2004) in prispevati k izboljšanju življenjskega standarda in pogojev za zaposlitev (uvodna izjava 1 Uredbe) (sodba Brey, točka 41 in navedena sodna praksa).

- 27 Hkrati je drugi od ciljev Direktive 2004/38 naveden v njeni uvodni izjavi 10: vendar osebe, ki uresničujejo svojo pravico do prebivanja, vseeno ne bi smele postati nesorazmerno breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici v začetnem obdobju prebivanja. Toda ta drugi cilj obstaja samo zaradi prvega: ker je Direktiva namenjena temu, da se olajša izvrševanje pravice do prebivanja, so države članice menile, da je treba zagotoviti obvladovanje finančnega bremena te svoboščine (sklepni predlogi generalnega pravobranilca N. Watheleta v zadevi Gusa, točka 52).
- 28 Upoštevajoč interese finančne zaščite držav članic Direktiva določa vrsto pogojev in omejitev prostega gibanja in prebivanja v Evropski uniji, ki jih dopuščata člena 20 in 21 PDEU. V tej zadevi je upoštevni pogoj določen v členu 7(1)(b) Direktive 2004/38, zato da državljan Unije, ki ne opravlja gospodarskih dejavnosti, pridobi pravico do prebivanja v državi članici gostiteljici (za več kot tri mesece), in sicer mora imeti dovolj sredstev zase in za svoje družinske člane, da med njihovim prebivanjem ne bodo postali breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici in če imajo celovito zavarovalno kritje za primer bolezni.
- 29 Pristojni organi so v tej zadevi uporabili tako določbe Direktive 2004/38 kot tudi določbe Uredbe 883/2004. Senāts (vrhovno sodišče) nikakor ne dvomi o uporabljivosti Direktive 2004/38, vendar meni, da je treba razjasniti **vprašanje upoštevnosti Uredbe št. 883/2004 v obravnavani zadevi.**
- 30 Sodišče Evropske unije je odločilo, da razlika med dajatvami, ki spadajo na področje uporabe Uredbe št. 883/2004, in dajatvami, ki na to področje uporabe ne spadajo, v bistvu temelji na konstitutivnih elementih vsake dajatve, zlasti njenih ciljnih in njenih pogojih dodelitve, in ne na tem, ali je dajatev z nacionalno zakonodajo opredeljena za dajatev socialne varnosti (sodbe Molenaar, točka 19, Komisija/Slovaška, točka 70, in Czerwiński, točka 33).
- 31 V skladu z ustaljeno sodno prakso je dajatev mogoče šteti za dajatev socialne varnosti, če se upravičencem dodeli na podlagi zakonsko opredeljenega položaja, brez vsakršne individualne in diskrecijske presoje osebnih potreb, in če se nanaša na eno od tveganj, izrecno naštetih v členu 3(1) Uredbe št. 883/2004 (sodba da Silva Martins, točka 38 in navedena sodna praksa, ter Komisija/Slovaška, točka 71).
- 32 Iz ustaljene sodne prakse je razvidno, da je prvi od dveh pogojev izpolnjen, kadar je dodelitev dajatve opravljena glede na objektivna merila, ki, če so izpolnjena, dajejo pravico do te dajatve, ne da bi pristojni nosilec lahko upošteval druge osebne okoliščine (sodbe Hughes, točka 17; Molenaar, točka 23; Maaheimo, točka 73, De Cuyper, točka 23, Komisija/Slovaška, točka 73, in A, točka 34).
- 33 Glede na kumulativno naravo pogojev neizpolnjevanje enega od njiju pomeni, da zadevna dajatev ne bo spadala na področje uporabe Uredbe št. 883/2004 (sodba A, točka 33). Zaradi izčrpnosti seznama iz člena 3(1) Uredbe št. 883/2004 mora biti dajatev, ki se ne nanaša na kritje enega od tveganj, naštetih v tem členu, vsekakor

izvzeta s področja uporabe Uredbe št. 883/2004 (sodbe Hoeckx, točka 12; Scrivner in Cole, točka 19; Otte/Nemčija, točka 22; Molenaar, točka 20, in da Silva Martins, točka 41).

- 34 Zdaj latvijski sistem zdravstva v glavnem temelji na opravljanju zdravstvenih storitev v breme države, ki se financira s pobranimi davki. Od leta 2018 se financira tudi z obveznimi prispevki za socialno varnost. Viri financiranja zdravstva pa so tudi: doplačilo bolnikov, sredstva iz prostovoljnih zavarovanj, financiranje v breme občinskih proračunov na podlagi občinski določb, prihodki zdravstvenih zavodov in zasebne naložbe v zdravstvene centre. Na splošno je mogoče reči, da je financiranje zdravstva v Latviji predvsem javno. Glede na zgoraj navedeno je mogoče zdravstveni sistem v Latviji trenutno opisati kot nacionalno obvezno zdravstveno zavarovanje; zakon o splošnem proračunu države za zadevno leto določa znesek njegovega financiranja.
- 35 V skladu z latvijsko zakonodajo je lahko več kategorij oseb, določenih z zakonom, upravičenih do zdravstvenega varstva v breme države. Ostali prebivalci lahko prejmejo zdravstvene storitve in plačajo tarife, ki jih določi zdravstveni zavod, ali pa honorarje, določene za storitve specialista.
- 36 Državljeni držav članic Evropske unije, ki ne opravljajo dejavnosti kot zaposleni ali samozaposleni v Latviji, so izključeni iz kategorij oseb, ki lahko prejmejo zdravstvene storitve v breme države.
- 37 Ob upoštevanju tega se zdravstvene storitve opravljajo za katerega koli latvijskega prebivalca, ki je v eni od kategorij, določenih z zakonom, ne glede na ekonomska sredstva, s katerimi razpolaga. Merila, ki se upoštevajo pri presoji vključenosti osebe, so seveda objektivna in opisujejo značilnosti, ki jih mora ta izpolnjevati, da se vpiše v register prejemnikov zdravstvenih storitev in torej da prejme zdravstvene storitve v breme države. Iz zakonodaje ne izhaja, da ima pristojni organ pravico oziroma obveznost upoštevati katere koli druge osebne okoliščine. Zato bi opravljanje zdravstvenih storitev (kot dajatev socialne varnosti v naravi) lahko izpolnjevalo prvi pogoj za uporabo Uredbe št. 883/2004. Enako bi lahko zdravstvene storitve izpolnjevale pogoje iz člena 3(1)(a) Uredbe št. 883/2004.
- 38 Uporaba Uredbe št. 883/2004 je potrjena, med drugim, z naravo obrazca S1, določenega na podlagi navedene uredbe, ki se izda, če državljan države članice prebiva v državi, ki ni država, v kateri je zavarovan. V tem primeru imajo oseba in člani njene družine pravico do vseh dajatev v obliki storitev (kot je zdravstvo), določenih v zakonodaji svoje države prebivanja, kot če bi bili tam zavarovani. Vendar v tej zadevi pritožnik ni prejel tega obrazca. Vendar kot izhaja iz spisa, to temelji samo na tem, da je pristojni italijanski organ menil, da je treba pritožnika izključiti iz sistema zdravstvenega varstva zaradi selitve v Latvijo, zaradi česar mu ni bilo treba izdati navedenega obrazca. V obravnavanem primeru se za pomembnega izkaže tudi obrazec E104, ki vsebuje informacije o zavarovalnih dobah osebe v državi, ki izda obrazec (v obravnavani zadevi v Italiji).

- 39 Hkrati je treba upoštevati, da člen 3(5) Uredbe št. 883/2004 iz svojega področja uporabe izključuje socialno in zdravstveno pomoč.
- 40 Glede na zgoraj navedeno je treba v tej zadevi pojasniti, ali je mogoče Uredbo (ES) št. 883/2004 uporabiti za zdravstvene storitve.
- 41 **Če bi bilo Uredbo št. 883/2004 mogoče uporabiti v obravnavani zadevi, je treba navesti spodnje premisleke.**
- 42 Namen člena 11(3)(e) Uredbe št. 883/2004 je določiti nacionalno zakonodajo, ki velja za prejemanje dajatev socialne varnosti, določene v členu 3(1) iste uredbe, če določbe navedenega člena 11(3), točke od (a) do (d), Uredbe ne bi veljale za osebo, zlasti za osebo, ki ne opravlja gospodarske dejavnosti. Namen člena 11(3)(e) Uredbe št. 883/2004 je preprečiti tako hkratno uporabo različnih nacionalnih zakonodaj za določen položaj in zaplete, ki bi lahko bili posledica tega, kot tudi to, da bi bilo osebam, za katere velja navedena uredba, odvzeto varstvo na področju socialne varnosti, ker ne bi bilo zakonodaje, ki se uporabi (glej po analogiji sodbo Brey, točka 38 in naslednje).
- 43 Za sistem kolizijskih pravil, ki ga vsebuje Uredba št. 883/2004, je značilno, da povzroči, da se zakonodajalcu vsake države članice odvzame pristojnost, da določi področje uporabe in zahteve za uporabo nacionalne zakonodaje tako v zvezi s posamezniki, za katere ta zakonodaja velja, kot v zvezi z ozemljem, na katerem učinkujejo nacionalne določbe (glej sodbo Ten Holder, točka 21).
- 44 Glede na to, da se v obravnavanem primeru pritožniku odreka dostop do italijanskega in latvijskega sistema zdravstvenega varstva, je nastal položaj, v katerem je pritožnik na področju socialne varnosti popolnoma nezaščiten. Ta položaj nastane, ker je pritožnik uresničeval svojo pravico do prostega gibanja. Ne bi se smela dopustiti izključitev osebe iz sistemov socialne varnosti v vseh državah članicah Evropske unije, ki so udeležene v konkretnem primeru. Kot izhaja iz zgoraj navedene sodne prakse Sodišča Evropske unije, je bil člen 11(3)(e) Uredbe št. 883/2004 uveden ravno zato, da prepreči take položaje. Hkrati ni popolnoma jasno, katera država članica je napačno uporabila svojo zakonodajo – Italija, ker je pritožnika izključila iz svojega sistema zdravstvenega varstva zaradi njegove selitve, ali Latvija, ker pritožnika ni vključila v nacionalni sistem zdravstvenega varstva, ker ta ni delal v Latviji v trenutku, ko je prosil za vključitev.
- 45 **Če določb Uredbe št. 883/2004 ni mogoče uporabiti v obravnavani zadevi, se je treba glede na to, da je pritožnik državljan Unije, izreči o tem, ali je rešitev, določena v latvijskem predpisu, skladna s členoma 18 in 21 PDEU.**
- 46 Sodišče Evropske unije je razsodilo, da je status državljan Unije temeljni status državljanov držav članic, na podlagi katerega se tisti med njimi, ki so v enakem položaju, enako pravno obravnavajo na področju uporabe *ratione materiae* Pogodbe o delovanju Evropske unije, ne glede na njihovo državljanstvo in brez

poseganja v izjeme, ki so za ta namen izrecno določene (sodbe Grzelczyk, točka 31; D’Hoop, točka 28, in N., točka 27).

- 47 Prav tako je razsodilo, da se torej lahko vsak državljan Unije v vseh položajih, ki spadajo na področje uporabe *ratione materiae* prava Unije, sklicuje na prepoved diskriminacije glede na državljanstvo iz člena 18 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Med te položaje spada uresničevanje svobode gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki jo priznavata člena 20(2), prvi pododstavek, točka (a), in 21 Pogodba o delovanju Evropske unije (sodbi N., točka 28 in navedena sodna praksa, in Dano, točka 59).
- 48 Iz ustaljene sodne prakse tako izhaja, da nacionalni predpis, ki je za nekatere državljane manj ugoden zgolj zato, ker so uresničevali pravico do prostega gibanja in prebivanja v drugi državi članici, pomeni omejitev svoboščin, ki sta s členom 21(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije priznani vsakemu državljanu Unije (sodbi Martens, točka 25, informacijo A, točka 60).
- 49 V sodbi Trojani je Sodišče v bistvu odločilo, da če ima državljan Unije dovoljenje za prebivanje v državi članici, se lahko sklicuje na člen 18 PDEU, zato da se mu dodeli socialna dajatev pod istimi pogoji kot državljanom navedene države članice (sodba Trojani, točka 46).
- 50 Položaj v obravnavanem primeru kaže na to, da je mogoče, da je prišlo do resne kršitve pravic pritožnika, in sicer kršitve, ki omejuje njegovo pravico do prostega gibanja in s katero se mu odrekajo pravice, v zvezi s katerimi je Evropska unija sprejela vrsto predpisov o koordinaciji na področju socialne varnosti in socialne pomoči. Pritožnik ima zaradi samega dejstva, da je državljan Unije, pravico do javnega zdravstva, ki spada na področje navedenih predpisov. Zato mu ta status daje pravico, da prejme ugodnosti, za katere je zaprosil. Čeprav ne obstajajo določbe sekundarnega prava, posledično zadostuje, da pritožnik prosi za zdravstveno varstvo v breme države samo s tem, da se sklicuje na status državljana Unije.
- 51 Ugodnosti, ki jih daje Pogodba na področju gibanja državljanov Unije, namreč ne bi polno učinkovale, če bi državljana države članice od njihove uporabe lahko odvrnile ovire, ki zaradi njegovega prebivanja v drugi državi članici izhajajo iz ureditve njegove države izvora, ki ga kaznuje zgolj zato, ker je navedene ugodnosti uporabil (sodbi Martens, točka 26, in A, točka 61).
- 52 Člen 18, prvi odstavek, Pogodbe o delovanju Evropske unije določa, da je, kjer se uporabljata Pogodbi in brez poseganja v njune posebne določbe, prepovedana vsakršna diskriminacija glede na državljanstvo. Hkrati je Sodišče Evropske unije poudarilo omejenost svobode gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic. Zlasti člen 20(2), drugi pododstavek, Pogodbe o delovanju Evropske unije jasno določa, da se podeljene pravice uresničujejo v skladu s pogoji in omejitvami, opredeljenimi s Pogodbama, in ukrepi, sprejetimi za njuno izvajanje. V skladu s členom 21(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije se pravica do prostega gibanja

in prebivanja na ozemlju držav članic vsem državljanom Unije prizna le ob upoštevanju omejitev ter pogojev, določenih s Pogodbo in ukrepi, ki so bili sprejeti za njeno uveljavitev (sodbe Brey, točka 46 in navedena sodna praksa; Dano, točka 60; Baumbest in R., točka 84 in naslednje; in Trojani, točka 31 in naslednje).

- 53 Omejitev svobode gibanja je lahko z vidika prava Unije utemeljena le, če temelji na objektivnih preudarkih v splošnem interesu, ki niso odvisni od državljanstva zadevnih oseb, in če je sorazmerna s ciljem, ki mu legitimno sledi nacionalno pravo. Iz sodne prakse Sodišča izhaja, da je ukrep sorazmeren, če se z njim lahko uresniči zastavljeni cilj in če ne prekorači tega, kar je potrebno za njegovo uresničitev (sodbi Martens, točka 34 in navedena sodna praksa, ter A, točka 67).
- 54 V skladu z italijanskim pravnim redom italijanski državljan, ki je prijavljen v tujini, izgubi pravico do prejemanja zdravstvenega varstva navedene države v tujini. Če je latvijska zakonodaja v skladu z določbami Direktive 2004/38 in Uredbe št. 883/2004, nastane položaj, v katerem pritožnik ne prejema zdravstvenih storitev v nobeni od držav članic, kar je položaj, ki je po mnenju Senāts (vrhovno sodišče) v nasprotju s prizadevanji Evropske unije, da se zagotovi svobodno gibanje oseb v Evropski uniji in evropska integracija.
- 55 Sodišče Evropske unije je že imelo priložnost obravnavati vprašanja v zvezi z medsebojnim vplivanjem Direktive 2004/38 in Uredbe št. 883/2004. Po mnenju Senāts (vrhovno sodišče) je najpomembnejša zadeva v okviru tega spora zadeva Brey. Vendar se do zdaj niso obravnavale zadeve, ki bi bile neposredno povezane z zagotavljanjem javnega zdravstva državljanom Evropske unije v državah članicah, v katerih se navedeno zdravstvo nudi njihovim državljanom.
- 56 Sodišča je odločilo, da čeprav je namen Uredbe št. 883/2004 zagotoviti državljanom Unije, ki so uveljavili pravico do prostega gibanja delavcev, da obdržijo pravico do nekaterih dajatev socialne varnosti, ki jih podeljuje njihova država izvora, pa Direktiva 2004/38 državi članici gostiteljici omogoča, da za državljane Unije, ki nimajo ali nimajo več statusa delavca, določi legitimne omejitve pri dodeljevanju socialnih dajatev, da te osebe ne bi postale nesorazmerno breme za sistem socialne pomoči v tej državi članici (sodba Brey, točka 57).
- 57 Sodišče je omenilo pravico delavcev do svobode gibanja in pravico, ki iz nje izvira, in sicer prejemati socialnovarstvene dajatve. Pritožnik je poudaril, da se je preselil v Latvijo z namenom združitve družine. Čeprav se, kot je bilo navedeno zgoraj, člen 11(3)(e) Uredbe (ES) št. 883/2004 uporabi za osebe, ki ne opravljajo gospodarskih dejavnosti, je bistveno navesti, da bi bilo prav tako smiselno preučiti vprašanje z vidika prostega pretoka delavcev. Prosilcu je bil izdan obrazec E104 s podatki o dopoljenih zavarovalnih dobah s strani nosilca v državi, ki izda obrazec. Torej je mogoče, da bi pritožnik imel status delavca v Italiji in bi ob selitvi v Latvijo prav tako uresničeval pravico do prostega gibanja kot delavec. Poleg tega je pritožnik iskal zaposlitev, odkar se je preselil v Latvijo, in je v

delovnem razmerju od januarja 2018. Hkrati je glede na to, da pritožnik ob selitvi v Latvijo ni imel (oziroma ni več imel) statusa delavca, je v skladu z Direktivo 2004/38, kot je bilo že omenjeno, utemeljeno določiti nekatere omejitve na dodelitev dajatev, zato da oseba ne postane breme latvijskega sistema socialne pomoči.

- 58 Člen 24 Direktive 2004/38 in člen 4 Uredbe št. 883/2004 opredeljujeta obseg **načela prepovedi diskriminacije** glede državljanov Unije, ki uresničujejo pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki je določeno v členu 18 PDEU. Senāts (vrhovno sodišče) skrbi dejstvo, da se je v obravnavani zadevi kršilo načelo enakosti, ker je pritožnik, ker je italijanski državljan, ki je izkoristil svojo pravico do prostega gibanja, v slabšem položaju kot latvijski državljani in družinski člani državljana Unije, ki se je zaradi dela preselil v Latvijo.
- 59 V obravnavani zadevi so latvijski organi navedli, da je varstvo finančnih sredstev Latvije legitimni cilj omejitev pri dodeljevanju socialnih dajatev. To je lahko legitimni cilj, vendar Senāts (vrhovno sodišče) dvomi, da je ta cilj v obravnavani zadevi sorazmeren.
- 60 Glede na to, da je pravica do prostega gibanja kot temeljno načelo prava Unije splošno pravilo, je treba pogoje iz člena 7(1)(b) Direktive 2004/38 razlagati ozko (sodba Brey, točka 70; glej po analogiji tudi sodbi Kamberaj, točka 86, in Chakroun, točka 43), prav tako pa je treba upoštevati omejitve, ki jih določa pravo Unije, in načelo sorazmernosti (sodbe Baumbast in R, točka 91; Zhu in Chen, točka 32, in Brey, točka 70).
- 61 Pri preučevanju, ali je oseba postala nesorazmerno breme sistema socialne pomoči v državi članici, morajo nacionalni organi uporabiti smernice, določene s sodno prakso Sodišča Evropske unije, zlasti obveznost upoštevati okoliščine vsakega primera.
- 62 Poleg tega je glede posamične preučitve, pri kateri bi se celovito presojalo breme, ki bi ga dodelitev dajatve konkretno pomenila za celoten sistem socialne pomoči, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, je Sodišče odločilo, da je pomoč, dodeljeno enemu samemu prosilcu, težko šteti za „nesorazmerno breme“ za državo članico v smislu člena 14(1) Direktive 2004/38, saj tako breme za zadevno državo članico ne bi nastalo ob vložitvi posamezne prošnje, temveč nujno šele ob seštetju vseh posameznih prošenj, ki bi ji bile predložene (sodbi Alimanovic, točka 62, in García Nieto in drugi, točka 50).
- 63 Sodišče je odločilo, da samodejna izključitev, ki jo opravi država članica gostiteljica, delovno neaktivnih državljanov drugih držav članic iz upravičenosti do neke socialne dajatve tudi po treh mesecih prebivanja, navedenih v členu 24(2) Direktive 2004/38, pristojnim organom države članice gostiteljice ne omogoča, da če so sredstva zainteresirane osebe nižja od referenčnega zneska za dodelitev take dajatve, v skladu z zahtevami, ki izhajajo med drugim iz

členov 7(1)(b) in 8(4) te direktive in iz načela sorazmernosti, opravijo celovito presojo bremena, ki naj bi ga dodelitev te dajatve konkretno prinesla za celotni nacionalni sistem socialne pomoči ob upoštevanju posamičnih okoliščin položaja zainteresirane osebe (sodba Brey, točka 77).

- 64 V obravnavanem primeru so tako pristojni latvijski organi kot tudi nižja sodišča menila, da ta konkretni položaj pomeni nesorazmerno breme za latvijski sistem socialne pomoči. Vendar je mogoče glede na ugotovitve Sodišča Evropske unije o tej presoji dvomiti. V obravnavani zadevi je treba presojati konkretni položaj prosilca, pri tem pa upoštevati, na primer, dejstvo, da se je pritožnik preselil v Latvijo zaradi združitve družine, da je pritožnik delal v Italiji in da je iskal zaposlitev v Latviji ter da ima dva mladoletna otroka, ki sta od njega odvisna in sta hkrati italijanska in latvijska državljana. To pomeni, da ima prosilec tesne osebne vezi z Latvijo, zaradi česar pritožnika ni dopustno avtomatično izključiti iz sistema zdravstvenega varstva v breme države.
- 65 Pomembno je, da državljan Unije, kar zadeva dostop do dajatev socialne pomoči, lahko zahteva enako obravnavanje kot državljan države članice gostiteljice v skladu s členom 24(1) Direktive 2004/38 le, če na ozemlju države članice prebiva ob izpolnjevanju pogojev iz te direktive (sodbe Dano, točka 69; Alimanovic, točka 49, in García-Nieto in drugi, točka 38). Nič ne nasprotuje nacionalni ureditvi, v skladu s katero mora biti za dodelitev socialnih dajatev delovno neaktivnim državljanom Unije izpolnjen vsebinski pogoj, da ti državljanji izpolnjujejo zahteve za to, da imajo pravico do zakonitega prebivanja v državi članici gostiteljici (sodbi Brey, točka 44, in Dano, točka 69; sklepni predlogi generalnega pravobranilca v zadevi Komisija/Združeno kraljestvo, točka 77). Vendar je Sodišče menilo tudi, da gre pri taki vrsti ureditve kljub temu za posredno diskriminacijo. Da je taka ureditev upravičena, se mora z njo uresničevati legitimen cilj in ne sme presegati tega, kar je nujno za njegovo doseg (sodna Komisija/Združeno kraljestvo, točka 76).
- 66 V obravnavani zadevi ni sporno, da pritožnik izpolnjuje pogoje za prebivanje iz člena 7(1)(b) Direktive 2004/38. Vendar iz upravnih odločb izhaja, da postane pogoj za zakonito prebivanje ovira, katere posledica je nepriznanje pravice do dajatve socialne varnosti (zdravstveno varstvo v breme države). Senāts (vrhovno sodišče) dvomi, da je to v skladu z določbami Direktive 2004/38 in Uredbe 883/2004. Povedano drugače, postavlja se vprašanje, ali se lahko z dejstvom, da ima prosilec celovito zdravstveno zavarovanje, ki je eden od pogojev za zakonitost prebivanja iz Direktive 2004/38, utemelji to, da se zavrne njegova vključitev v sistem zdravstvenega varstva v breme države. Hkrati se pojavi pomislek, ali so omejitve, določene za zaščito finančnih interesov latvijskega sistema socialne pomoči, ustrezne oziroma ali presegajo to, kar je potrebno za uresničitev cilja.
- 67 Poleg tega je treba upoštevati vprašanje **obrnjene diskriminacije** (*reverse discrimination*). V obravnavani zadevi, kakor izhaja iz zakona o financiranju zdravstva, naj bi imel družinski član državljana Unije, ki dela, pravico do javnega

zdravstva. Vendar je bil pritožniku, ker je poročen z latvijsko državljanke, ki ni uresničevala svoje pravice do prostega gibanja, zavržen dostop do zdravstvenega varstva kot članu družine, ki je to postal s sklenitvijo zakonske zveze.

- 68 Sodišče je odločilo, da zadevni državljani Unije ni „upravičenec“ v smislu člena 3(1) Direktive 2004/38 in se ta zanj ne uporablja, če ta državljani ni nikoli uresničeval svoje pravice do prostega gibanja in je veskozi prebival v državi članici, katere državljani je (sodna McCarthy, točka 39).
- 69 Prav tako je odločilo, da državljanstvo Unije ni namenjeno razširjanju stvarnega področja uporabe Pogodbe na notranje položaje, ki nimajo nobene zveze s pravom Unije. V takem primeru je treba vsakršno diskriminacijo državljanov države članice obravnavati na podlagi pravnih instrumentov navedene države (sodba Land Nordrhein-Westfalen/UEcker in Jacquet/Land Nordrhein-Westfalen, točka 23; glej tudi sodbi Garcia Avello, točka 26; Schempp, točka 20, in Gouvernement de la Communauté française in Gouvernement wallon, točka 39).
- 70 Hkrati je Sodišče Evropske unije odločilo, da so med položaji, ki spadajo na področje uporabe prava Unije *ratione materiae*, zlasti tisti, ki se nanašajo na uresničevanje temeljnih svoboščin, ki jih zagotavlja Pogodba, in tisti, ki se nanašajo na uresničevanje pravice prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic (sodbe Nerkowska, točka 26; Bidar, točka 33, in Schempp, točki 17 in 18).
- 71 Če je oseba uresničevala svoboščino, ki jo priznava pravni red Unije, in to vpliva na njeno pravico prejemanja dajatve, določene v nacionalni zakonodaji, ni mogoče šteti, da gre za notranji položaj, ki nima nobene zveze s pravom Unije (sodba Nerkowska, točka 29).
- 72 V zadevi je Sodišče Evropske unije razsodilo, da je pravo Evropske unije mogoče uporabiti za položaj, v katerem je pravico prostega gibanja uresničevala nekdanja žena tožeče stranke, ne pa sama tožeča stranka. Sodišče je v bistvu menilo, da je dejstvo, da je druga oseba izkoristila pravice, ki jih podeljuje Evropska unija, in da celotni položaj pomeni zadostno povezavo s pravom Unije, pomenilo, da se te pravice pripisujejo tudi tožeči stranki (sodba Schempp, točka 25).
- 73 V obravnavanem primeru se položaj razlikuje od položaja v zgoraj omenjeni zadevi, saj je sam pritožnik, ne pa njegov zakonec, uresničeval pravico prostega gibanja, ki velja v Evropski uniji. Vendar tako kot v omenjeni sodbi Sodišča Evropske unije ni mogoče šteti, da gre za zgolj notranji položaj, ki nima nobene zveze s pravom Unije. Upoštevati je treba, da je prepovedana vsakršna diskriminacija glede na državljanstvo. Poleg tega Senāts (vrhovno sodišče) skrbi, da v obravnavanem primeru ni prizadeto le evropsko državljanstvo pritožnika, ampak tudi bistvo pravic, ki izhajajo iz njega (pravica prostega gibanja). Čeprav pritožnikova zakonska žena, ki je latvijska državljanke, ni uresničevala pravice prostega gibanja, bi se zanj tako morale uporabiti iste določbe prava Unije, ki bi se uporabile za družinskega člana državljanov Unije.

- 74 Pritožnik kot zakonec latvijske državljanke bi moral imeti možnost uživati enake ugodnosti kot družinski član državljana Unije, ki se zaradi dela preseli v Latvijo.

DELOVNI DOKUMENT